

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

MEGJELENIK HÉTFŐ ÉS CSÜTÖRTÖK KIVÉTELEL MINDEN NAP.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. szám

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. VALENTIN EMIL.

Főmunkatárs: Dr. Stern József. Társszerkesztő: Ifj. Wagner Antal.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: ==

Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára: 4 fillér

Csend, nyugalom és béke

van az országban írja Tisza István aradi választóinak. Igaza van, csend, nyugalom, béke honol az országban, de nem a jólét, a jól végzett munka nyugalma és békéje, hanem a veszített csaták utáni halálos csend, tespedés nyugalma. Teljesen kimerült már ez a szegény, agyon-sanyargatott ország, Tisza uralma oly szegénnyé, oly nyomorulttá tette, amelyenné a pusztító háborúk, vagy országos kór tehetne volna csak.

A kis balkáni államok egy méregdrága háboru után, ahol rengeteg pénz, rengeteg vér folyt, nem merültek ki annyira, mint mi ebben a véremlékli háboruban. S ez a halálos kimerültség teszi azt, hogy az országban oly nagy a csend, a nyugalom.

Persze, hogy a szívek mélyén micsoda elkecseregettség, micsoda tulfütött, robbanásig hevített izgalom van, azt nem vizsgálja Tisza, arról nem vesz, nem akar tudomást venni. Ő csak azt nézi, hogy külsőleg nyugalom van, ha nincs, gondoskodik róla, hogy legyen, a többi nem az ő dolga,

Csend és nyugalom van az országban, hisz még nem gyilkolják egymást az emberek, még maradt egypár munkás, aki nem vándorolt ki Amerikába, van még kereskedő, aki nem bukott meg. Hogy eddig megingathatatlan vállalatok máról-holnapra csödbe mennek, hogy már-már elviselhetetlen az élet az országban, hogy közszabadságaink, nemcsak, hanem legszemélyesebb jogaink

elrabolva, ez mind hozzátartozik a csend, rend és nyugalomhoz.

Igaza van Tiszának, csend és nyugalom van, de ha ez a csend és nyugalom még sokáig tart, nemsokára az utolsó kivándorló szállító gőzös az utolsó kivándorlóval vitorlázik Amerika-felé, nemcsak államiságunk, hanem létfeltételeink szűnnek meg. Helyzetünk napról-napra tarthatatlanabb lesz, Magyarország ezen az uton a legbiztosabb vég felé siet.

Igen csend-, rend- és nyugalomra vágyik ebben az országban mindenki, de egészen másféle nyugalomra, a megbecsült munka, a biztosított egzisztencia nyugalomára, nem a mostani lethargikus csendre, mely életerőnket emészti fel.

Ezt a nyugalmat pedig Tisza és pártjának pusztulása hozza csak meg az országnak. S mi hisszük és bizunk benne, hogy ez az idő mihamar bekövetkezik, be kell következni addig, míg a lethargikus álom nem megy át a végleges elalvásba, hisszük, hogy a nemzet lerázta nyakáról Tiszát és egész pártját, mielőtt uralmuk teljesen megölné a nemzetet.

Annál inkább hisszük ezt, mert tudjuk, látjuk, hogy a látszólagos nyugalom alatt nagy izgalom van, melyek csak alkalmas időre várnak, hogy kitörhessenek. Ezért csalódik Tisza és pártja, ha bizik a csend, rend és nyugalomban, mely az ő uralmukat biztosítja.

A rendőrség fejlesztése.

Baja város törvényhatósági bizottságának június hó 28-iki közgyűlésének egyik legfontosabb tárgya a belügyminiszter leiratának tárgyalása a rendőrség fejlesztésére kiutalt 10000 korona államsegély ügyében.

A fogalmazói állás szervezését, azonkívül 2 detektív alkalmazását határozta el a város. Az így kiegészített rendőrtisztviselői kar aztán nem lesz annyira túlterhelve munkával, ami csak a közbiztonsági állapotok javulását eredményezi.

A fogalmazói állás lehetővé teszi majd a daktiloszkopia, a büntügyi nyilvántartás interivéből vételét. Azonkívül a sajtóiroda fejlesztésével a közönség értesültsége fog növekedni.

Érdekes kérdés az államsegélyből januártól mostanig interkaláris jövedelem hovaforrásának kérdése. A főkapitány ebből az összegből akarta a rendőrlégénységet modern Frommer pisztolyokkal felszerelni, azonkívül a rendőrtisztviselők egyenruha átalányát ebből az összegből pótolni. Az első javaslat már a szakbizottsági tárgyaláson megakadt, a második, a rendőrtisztviselők egyenruhájának kérdése a közgyűlési tárgyalás alapját fogja képezni.

Mindenki tudja, hogy a rendőrtiszt egyenruhája nem dísz, hanem szükséges felszerelés. Mert ugyebár, ha valakinek, egy a rendőrtisztviselőnek, ki állandóan inspekción van, szüksége van tekintélyre. Már pedig az uniformis tagadhatatlanul tekintélyt ad a rendőrtisztviselőnek abban a körben, hol ily külső tekintély nélkül boldogulni nagyon nehéz. Azonkívül azért is szükséges a rendőrtisztviselőnek az uniformis, hogy mindenki lássa és tudja, hogy rendőrtiszt áll szemben. Mert lehet-e annál neveségesebb helyzet elképzelni, mint ha egy rendőrtisztviselőnek be kell mutatkoznia a rendhárító előtt. És még jó, ha elhiszik neki, hogy tényleg rendőrtisztviselő, hisz utóvégre azt mindenki mondhatja, néha ha hiteltlenebb a paciens, még a rendőrtisztviselőnek kell igazolnia magát. Hát ugy-e bár, hogy ezek nem kívánatos dolgok?

Igy érvelünk az egyik oldalon. De vajjon az egyén nem több tekintélyt ad-e a ruhánál, kis városban mindenki ismeri a rendőrtisztviselőt, mondja a másik irányzat. Ugy véljük, hogy a közéletben van az igazság.

Kékkő, rézkénpor, kénmáj és raffiaháncs

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban.

Rézkénporló,
szabadalmazott

PERMETEZŐ

kivehető szélkazánna, tökéletes berendezéssel,
Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű. (Nápolyi.)

Mindennemű permetező alkatrészek kaphatók

DRESCHER GYULA vaskereskedésében BAJÁN.

TELEFONHIREK.

Bpest 1913. június 27.

Az aradi választási küzdelem.

Aradon a pártok agitációja a legnagyobb mértékben folyik. Károlyi és Vázsonyi állandóan az utcában tartózkodnak. A ma reggeli lapokban Károlyi és Jst fulmináns cikket írtak.

A szociáldemokraták elhatározták, hogy a holnapi napon sztrájkolni fognak. A hivatali pressió tetőpontjára hágott. Az ellenzék vezetéi ennek megakadályozására táviratilag folyamodtak Marxhoz, az államvasutak igazgatójához.

Hercegh Ferencz nyilatkozata.

Hercegh Ferenc ma nyilatkozott több ujságíró előtt minapi beszédéről. Kijelentette, hogy beszédét nem közölték híven a lapok, illetőleg olyan dolgokat csuszítottak bele és hagytak ki abból, ami az ő beszédének tendenciáját teljesen megváltoztatta. Sighy Gyula kijelentette, hogy ha Herceg nem hajlandó megnevezni, hogy kire értette vádjait, mindannyian feljelentést tesznek ellene.

NAPIHIREK.

Peterdy Etel a Király-színházban. Előzetesen értesítettük már olvasóinkat Peterdy Etel Király-színházi vendégszerepléséről. A tegnapi lapok mind a legmelegebb elismerés hangján írtak a Pesten is ismert nevű primadonnáról. Legelismertebben »Az Ujság« az a művészi kérdésekben legautentikusabb lap ír Peterdy pesti sikeréről:

»Peterdy Etel vendégjátéka. A szabadkai színház primadonnája; Peterdy Etel játszotta ma Sári szerepét a Király-színház Cigányprimás előadásán. A fiatal művésznő kedves ismerőse a fővárosi közönségnek, mely javarészt az ő finom, közvetlen művészetéért járt a Várszínházba, amikor egy esős őszen a soprani társulat vendégszerepelt. Az elmúlt két év alatt Peterdy Etel éneke előnyösen fejlődött, játéka közvetlen és hódító maradt és nagy vonalban szegény Hegyi Aranka utólrétegetlen művészetére emlékeztet. A kései szezon közönsége tüntető szeretettel tapsolta a szabadkai vendéget, aki egy kis szerencsével budapesti is lehetne. A tehetsége meg van hozzá.«

Közzgyűlés. Lapunk utolsó számában közöltük a közzgyűlés tárgysorozatát. Ezt a közzgyűlési meghívó kézhezvétele előtt tettük közzzé a B. H. nyomán: A közölt tárgyakon kívül a miniszterek leirata is tárgyalás alá kerül. Ugy a munkapárt, mint az ellenzék nagy számban fog résztvenni álláspontjuk érvényre juttatása céljából.

Uj ügyvéd Baján. Dr. Kisztnan Ádám regőcei ügyvédjelölt a napokban sikeresen letette az ügyvédi vizsgát. Az uj ügyvéd — valószínűleg — Baján nyitja meg irodáját.

Halálozás. Lapzártá előtt vettük az a sajnálatos hírt, hogy Scheiber M. Adolf, a helybeli kereskedővilág egyik régi érdemes és értékes munkása ma dében hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése vasárnap délután lesz.

Szekszárdról — Mohácsra repülőgép. Dobos István a nálunk már jól ismert pilóta, tegnapelőtt Szekszárdról — Mohácsra repült, ahol vasárnap tartja meg felszállását. A 48 km. utat nem egész fél óra alatt tette meg a kiváló pilóta azzal a Swachulay géppel, melyel nálunk repült.

A zentai függetlenségi párt fényes győzelme. Az uj főispán — helyre akarván hozni azt a kudarcot, mely elődje alatt érte a munkapárti lobogót Zentán — nemrégiben újra szerveztette a zentai munkapártot. Az uj szervezet nagy lármával és egy ravasz fogással kezdte meg a működését, hogy segítősapatnak szerződtette maga mellé a zentai szociáldemokrata pártszervezetet. Ilyen fölkészítéssel ment neki az erőpróbanak, amely a napokban folyt le a városi képviselőválasztásnál. Az eredmény azonban retentetesen siralmas lett a mungókra nézve, mert egyetlenegy mungót se tudtak megválasztatni; mindössze egy szociáldemokrata jutott be hirmondónak, a többi mandátumot mind a függetlenségiéek kapták. A főispán valószínűleg nem sok gyönyörűségét találja ujonnan szervezett zentai darabontjainak rokant gardájában, de úgy véljük, hogy a szociáldemokrata központ se fogja megdicsérni a zentai korresszocialistákat a mungókkal való véd- és dacsözvetségért.

A gözgépkészítők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden július hó 6 napján d. e. 9 órakor a szegedi felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. iparfelügyelőséghez (Boldogasszony-sugárut 18. beküldendők.)

Eurcsa körözés. A szabadkai rendőrség kissé különös nyomozással kereste meg a bajai rendőrkapitánysági hivatal. Ugyanis azt keresi a fentvezetett hatóság, hogy ki volt annak a sötét pej lónak a tulajdonosa, akitől Molnár Gibics András többszörös betörő és Maczankó György a lovat ellopták. Megvanak a vádlottak, a vád bizonyítva van, maguk a tettesek is elismerik a tettekre rótt

bűnoselekményt, csak azt nem tudják, kitől lopták a lovat. Azt hisszük, hogy a most gyorsabb eredménnyel fog járni a körözés, mint szokott egyéb esetekben, amikor a tettest keresik.

Nyaralni indulók figyelmébe. Iglo a Szepességen (Iglófürdő és Feketehegy vasuti állomása) gyönyörű és olcsó nyaralóhely. Iglóról a Magas Tátra legszebb pontjai egy nap alatt járhatók meg. Mindenfelé kitűnő vasut- és automobillösszekötötés. A történelmi nevezetességű Lőcse, Szepesvár, Lapis refugium, Hernádtórtés, Sztracsenai völgy és Dobsinai jégbarlang legalkalmasabb kiinduló pontja. A Magyarországi Kárpátgyógyászati szék helye. Gyakori társas kirándulások. A városban parkszerű sétányok, forrásvíz, villanyvilágítás és gőzfürdő. A város mellett terül el a festői fekvésű 15 holdas Madarászpark. Havi lakások 15—40 korona. Havi el látás 45—60 korona. Közelebbi felvilágosítással szolgál az Idegenforgalmi Iroda Iglón.

Színház.

Csütörtök este

a Cigányprimás ment harmadszor, a régi szereposztásban eléggé telt ház mellett. Az előadásról már a premier alkalmával írtunk.

Heti műsor:

Péntek: Mérsékelt helyárrakkal Svihákok Vig operett.

Szombat: »A kedves Augustin« Fall Leó nagy operettje.

Vasárnap: d. u. Drótostót. Operett.

» este. Cigányprimás.

A »Kedves Augustin«. Kevés újabb operett ért el oly óriási sikert, mint amelyet Fall Leó legújabb operettje a »Kedves Augustin« az idei szezonban elért a budapesti Népeperában. Nap-nap után zsufolt házak előtt játszották ezt a darabot, ami nagy dolog, ha meggondoljuk, hogy a Népepera nézőterének befogadó képessége nagyobb, mint a többi budapesti színházé, az egy Operaházat kivéve. Amde nemcsak a fővárosban, hanem a vidék minden nagyobb városában, ahol Fall Leó operettje színre került a legnagyobb sikert érte el és majdnem mindig színháznak állandó műsordarabja lett. Nádasy igazgató társulata elsőrendű előadásban hozza színre az operettet, mert a fő nő szerepeket Peterdy Etus és Molnár Janka, a férfi szerepeket pedig Korda Sándor, Derenghy, Komlós, Nagy D. és Burányi játszá. Az előadás iránt már most nagy érdeklődés mutatkozik.

ERNSZT JOZSEF

segédszervező.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

„Robur”

Világot hódít!

Magyar gyártmány.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy üzletemet (Központi Szálló épületében) ujonnan átalakítottam és saját készítményű cipőimmel dusan felszereltem. — Ugyisintén abban a kellemes helyzetbe jutottam, hogy a világhírű „Robur” cipőket Baja és környékére az egyedülártsitást megszereltem. A „ROBUR” cipők az eddigi összes gyártmányokat felülmúlják.

Megérkeztek a tavaszi újdonságok „Robur”-cipők a legkényesebb igényeket kielégítik

Robur-cipő

formája, finomsága és tartóssága utólrétegetlen.

Kapható: SZILÁGYI SÁNDOR cipő-üzletében.)

Főüzlet BAJA, (a „Központi” épületében. Fióküzlet Bátaszéken.

Fay valódi

sodeni ásványpasztillája

a Taunus-hegységben levő Soden-fürdő
III. és XVIII. forrásából készül, amelyek

évszadok óta

köhögés, rekedtség és gégehurutellen kítű-
nően beváltak.

Utánzatot utasítson vissza. Egy doboz 1 25 korona
Mindenütt kapható.

Legjobb szépitőeszer! Hölgyeknek nélkülözhetlen
*Óvakodjunk az utánzatoktól. Törv.
védve. Csodás, gyors és biztos hatása.*

A NŐI SZÉPSÉG

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására
legkitűnőbb és legbiztosabb a vegytiszta,
sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó,
teljesen ártalmatlan, minden gyógyszerár-
ban, drogériában és illatszerkereskedésben
kapható *Földes-féle*

MARGIT-CREME
SZAPPAN

Ezen világhírű arckenőcs eltávolít szeplőt,
májfoltot, pattanást, miteszert és más min-
nen bőrbajt, sőt ráncokat, himlőhelyeket is,
az arcot fehérré, simává és üdévé varázsolja.
Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor. Margit-
hoigypor (3 fele színben) 1 20 kor. Margit-
szappan 70 fill., Margit-fogpép (Zahn pasta)
1 kor. Margit-arcvíz 1 kor. Postán utánvétellel
vagy a pénz előzetes beküldés után küldi a
készítő:

Földes Kelemen gyógyszer., Arad

Főlerakat Baján:

Dr. Makray László gyógyszerárban.

Keveset használt

kerékpár

eladó. Bővebbet Kránitz Ist-
ván betűszedőnél, N a n a y
nyomdában.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN

TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

Központi illatszertár

Baja, Gróf Zichy Bódog-tér 6. (Milassin-ház)

Ajánlja a legfinomabb angol és francia illat-
szerekből, mindennemű vegyszerekből, kötsze-
rekből, a legkülönfélébb háztartási cikkekből
álló dusan felszerelt

raktárát.

Ezenkívül felhívja a közönség figyelmét min-
dennemű MOLY IRTÓ SZEREIRE, különösen
legjobb minőségű és biztos hatása

moly-szeszeit ajánlja.

AMATŐRÖK FIGYELMÉBE!

Ajánlja elsőrangú lemezeit, papírjait és a
fényképészethez szükséges mindennemű

: vegyi szereit. :

Valamint Goberdien, a berlini amatőr-club
elnökének előírása szerint készült előhívót,
aranyfűrdőt és fixirt.

Tanulót

megfelelő iskolai képzettséggel felvesz
ifj. Wagner Antal
könyv- és papirkereskedő.

Tanuló-leány,

aki 13-ik évét betöltötte
fizetéssel felvétetik

N A N A Y L A J O S
könyvnyomdájában. Tóth Kálmán-tér.

Egy lapkihordó

kerestetik.

A „Bajai Független Ujság”
szerkesztősége.

Törlesztéses kölcsönöket

engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0⁰ alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

NANAY LAJOS

■ KÖNYVNYOMDÁJA ■

BAJA GRÓF

■ ZICHY ■

BÓDOG-TÉR

■ ELVALLAL MINDEN E
SZAKMÁBA VAGÓ MUN-
KÁT CSINOS KIVITEL-
BEN JUTANYOS ARBAN.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

ICH DIEN
Allein echter Balsam
aus der Schenkungspflanze des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn

Utolérhetően hatású tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyuladást, rekedtséget és gégebetegségeket megszüntet, valamint büzt, különösen jóhatású gyomorgörös és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbüznél, valamint az összes száj- és fogbetegségek, bülfogás ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő büzt. Jó hatású pántlikagilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyet, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Írjunk: THIERRY A. Órangyal-gyógytárának PREGRADA, Rohitsch mellett.

12 kis, v 6 dupla, v 1 nagy specialüveg 5 60 korona. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyerekágyas nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlökemnyítés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, csontszu, fekélyek, títés, szurás, lövés, vágás vagy zuzódás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálfka, por, serét tüske stb., kinövések, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, féreg, rothadás, körömgyulladás, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknél előforduló fölfekvéseknél, vérkeleéseknél, fülfolyásnál, valamint kipállás esetén csecsemőknél stb. jó hatású.

2 tégely ára K 3.60 a pénz előzetes beküldése vagy utáévtét mellett kapható.

Budapesten kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszerertárában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radanovits Testv. drogueriákban. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül:

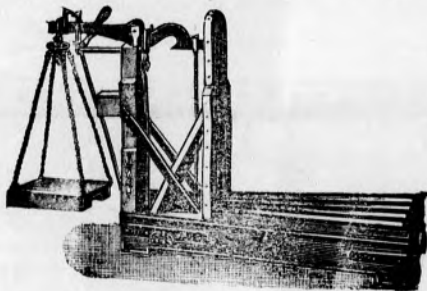
THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárából PREGRADA (Rohitsch-Sauerbrunn mellett)

Ne vegyen régi rendszerű mérleget, mely a jövőre értéktelen.

Saját pénzének ellensége, ha, mielőtt mérleget vesz, meg nem tekinti állandó

mérleg-

kiállításomat.

Kerülje alakatos konkurenciát, aki a mérleg szerkezetét tönkíti a teszi

Minden mérlegem a Magy. Kir. Központi Mértékügyi Intőzettel kiadott rajzok és előírások szerint vannak gyártva.

A kerület legnagyobb és legmegbízhatóbb mérlegjavító műhelye.

Minden mérlegért 2 évi garanciát vállalok. Elsőrendű referenciák.

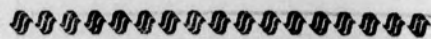
KRAMMER egyensúly, tizedes és százados hídmerleg-gyártó **BAJA.**

HIRDETÉSEK

a

szerkesztőségben vétetnek fel

Nyomatott Nánay Lajos könyvnyomdájában Baján.

Szabadalm. GRAEPEL cséplőgép lemeztőrekrosta.

Egyedül gyártja a feltaláló:

GRAEPEL HUGÓ

betéti társaság.

Budapest, V, Váci ut 40-46. sz.

Árjegyzék és minta kívánatra ingyen és bérmentve.

Dasbeton oszlop

a legjobb és legolcsóbb **kerítés-oszlop** elpusztíthatatlan. Bármilyen méretben készül.

Terrenol

az egyedüli tűzálló asbest cement palla állandóan raktáron van.

Grünhut Miksa

Spirzer-féle téglá-, cementárú- és műkögyára Baja.

